

Cilt 4 / Sayı 2 / Kış 2024

Kitap Tanıtımı

Cumhuriyet'in 100. Yılında Yeni Türk Edebiyatı İncelemeleri Prof. Dr. Hülya Eraydın Argunşah Armağanı

Hanife Şahin

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Doktora Öğrencisi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

ORCID: 0000-0002-2624-2310

s_hanife@outlook.com.tr

Şahin, Hanife. "Cumhuriyet'in 100. Yılında Yeni Türk Edebiyatı İncelemeleri Prof. Dr. Hülya Eraydın Argunşah Armağanı". *Kün: Edebiyat ve Kültür Araştırmaları Dergisi* 4.2 (Kış 2024): 73-79.

DOI: <https://doi.org/10.54281/kundergisi.52>.

Geliş Tarihi: 07.12.2024 / Kabul Tarihi: 17.12.2024 / Yayımlanma Tarihi: 30.12.2024

Bu çalışma Creative Commons Attribution 4.0 International License ile lisanslanmıştır.

Cumhuriyet'in 100. Yılında Yeni Türk Edebiyatı İncelemeleri

Prof. Dr. Hülya Eraydın Argunşah Armağanı

Hanife Şahin

Çetindaş, D., Oylubaş Katfar, D., Sayak, B. editörler. *Cumhuriyet'in 100. Yılında Yeni Türk Edebiyatı İncelemeleri Prof. Dr. Hülya Eraydın Argunşah Armağanı*. Nevşehir: Kapadokya Üniversitesi Yayınları, 2024.

Cumhuriyet'in 100. Yılında Yeni Türk Edebiyatı İncelemeleri: Prof. Dr. Hülya Eraydın Argunşah Armağanı adlı kitap Cumhuriyet'in yüzüncü yılı dolayısıyla ülkenin yetiştirdiği önemli akademisyenlerden Prof. Dr. Hülya Eraydın Argunşah'ın Türk edebiyatına yaptığı katkıları onurlandırmak amacıyla hazırlanmıştır. Akademik hayatı boyunca yaptığı incelemeler ve yetiştirdiği araştırmacıların yanı sıra, bazı üniversitelerde edebiyat bölümünün kurumsallaşması için verdiği mücadeleler onun yeni Türk edebiyatı alanına sağladığı önemli katkılardan bazılarıdır. Tüm bunlar edebiyat biliminde devam eden ilerlemenin bir yansıması olarak değerlendirilebilir.

Kitap, Türk edebiyatının son iki asrını, özellikle de Millî Edebiyat ve sonrasını kapsamlı bir şekilde ele alan akademik bir çalışma niteliğindedir. Kapadokya Üniversitesi Yayınları tarafından yayımlanan bu kitap, Dilek Çetindaş, Duygu Oylubaş Katfar ve Bülent Sayak'tan oluşan editör kurulunun yazdığı ortak "Ön Söz", Duran Can Gazioğlu'nun yazdığı "Prof. Dr. Hülya Eraydın Argunşah'ın Akademik Öz Geçmişi", Duygu Oylubaş Katfar ve Bülent Sayak'ın "Prof. Dr. İnci Enginün ile 'Edebiyat Tarihi, Cumhuriyet'in 100. Yılında Türk Edebiyatının Panoraması ve Geleceği' Üzerine Mülakat" adlı yazılar dışında dört ana bölümden ve elli bilimsel yazıdan oluşmaktadır.

Prof. Dr. Hülya Eraydın Argunşah'ın akademik biyografisinde Türk edebiyatına kazandırdığı öncü ve ilham verici çalışmaları, yetiştirdiği araştırmacılar vesilesiyle edebiyat bilimine katkılarından bahsedilmektedir. Ayrıca, Prof. Dr. İnci Enginün ile yapılan mülakatta, edebiyat tarihi yazımının zorlukları, edebiyat tarihi yazan önemli isimlerin alana etkileri ve edebiyat çalışmalarında farklı bakış açılarına duyulan ihtiyaçlar tartışılmaktadır. Böylece edebiyat bilimi için farklı bakış açıları geliştirmenin önemi vurgulanır ve kitapta yer alan yazıların bu tutumla kaleme alındığı söylenebilir.

Kitapta yer alan dört ana bölümde ise edebiyatın milliyetçilik, toplumsal cinsiyet, tarih söylemi ve eleştiri gibi farklı yönlerini derinlemesine inceleyen çeşitli akademik çalışmalar yer almaktadır. Eserde Prof. Dr. Hülya Eraydın Argunşah'ın kadın ve edebiyat, milliyetçilik ve

edebiyat, tarih ve edebiyat gibi konularda yaptığı çalışmalardan yola çıkılarak yeni bakış açıları geliştirilmeye çalışıldığı söylenebilir. Eser, disiplinler arası bir bakış açısıyla hazırlanmış olup, edebiyatın farklı alanlarını bir araya getirerek bütüncül bir perspektif sunmaktadır. Böylece okuyuculara zengin bir bilgi birikimi sunmak ve kültürel yapının edebî birikim üzerinden değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Kitapta yer alan bölümler ve makaleler şu şekildedir:

Ömer Seyfettin'in 'Diyet' adlı öyküsü trajik ve mitolojik açıdan incelenir ve öykü Sofokles'in Kral Oidipus'u bağlamında değerlendirilerek başkarakter Koca Ali'nin Ödipal bir trajik kahraman olup olmadığı tartışılır. Ayrıca, öykünün mitolojik katmanları çözümlenerek, Ömer Seyfettin'in milliyetçi perspektifine ışık tutulur (43 – 63). Bir sonraki yazıda Ömer Seyfettin'in öykülerinde "Tükenen Türk" kavramı ve bu kavramın üretim-tüketim algısını nasıl yansıttığı incelenir ve Ömer Seyfettin'in öykülerinde Türk milletinin üretim ve tüketim alışkanlıkları ele alınarak, milliyetçi bir bakış açısıyla toplumsal eleştirilerde bulunulur (64 – 79). Diğer yazıda Ömer Seyfettin'in II. Meşrutiyet Dönemi milliyetçilik anlayışı ve bu anlayışın "Tanzimat" algısını nasıl şekillendirdiği tartışılır. Ömer Seyfettin'in hikâyelerinde II. Meşrutiyet'in ilan ve getirileri ele alınarak, bu dönemin edebî metinlerdeki yansımaları analiz edilir (80 – 93). Bunların yanında Eko-milliyetçilik kavramıyla ilgili bir yazı bulunur. Mehmet Emin Yurdakul'un "Dağlılar" hitabesinde doğanın ve çevrenin korunmasına yönelik vurguları ve milliyetçilik kavramını ekolojik açıdan değerlendirmesi ele alınır. Bu bağlamda, doğa ve vatan kavramlarının nasıl iç içe geçtiği ve milliyetçi söylemin ekolojik bir perspektifle nasıl yeniden yorumlandığı üzerinde durulur. (94 – 103). Bölümün son yazısında Yeni Lisan ve Millî Edebiyat Hareketi tarihsel olaylar ve gelişmeler üzerinden değerlendirilir. *Oluş Biten Şeyler'e* yoğunlaşarak dönemin sosyo-politik ve kültürel değişimlerinin bu hareketler üzerindeki etkilerine değinilir. Yeni Lisan hareketinin dilde sadeleşme ve millî kimlik oluşturma çabaları, Millî Edebiyat Hareketi ise ulusal edebiyatın inşasında oynadığı rolü bakımından tartışılır. Makalede bu hareketlerin edebî ve kültürel dönüşümleri, tarihsel bağlamda okunarak, dönemin dinamikleri ve etkileri ortaya konulur (104 – 122).

Genel bir ifadeyle milliyetçilik temasının Türk edebiyatındaki yansımalarının incelendiği söylenebilir. Ömer Seyfettin ve Mehmet Emin Yurdakul gibi yazarların eserleri üzerinden milliyetçilik kavramının ele alındığı ve Yeni Lisan ile Millî Edebiyat Hareketi'nin edebiyat üzerindeki etkilerinin tartışıldığı görülür. Bu makalelerde milliyetçilik ve edebiyat arasındaki ilişki üzerinde yoğunlaşılır.

"Toplumsal Cinsiyet ve Edebiyat" bölümünde Oğuz Öcal'ın "*Muhadarat* Romanında Özgürlüğüyle Kararsızlığın Tezahürü: Kendinden Vazgeçme Durumu", S. Dilek Yalçın Çelik'in "*Duygu Asena'nın Romanı Kadının Adı Yok... Yoksa Annesinin Kızı Olmak mı?*", Duygu Özakin'in "*Nezihe Meriç Yazınında Başkalarının Kiri'ni Bulmak: Kadının Görünmeyen Emeği Üzerine Bir Tartışma*", Hilal Akça Öcal'ın "*Melisa Kesmez'in Öykücülüğü: Anneler ve Kızları*", Kadir Can Dilber'in "*Zoomorfik Dil ve Kadının Metalaştırılması Ömer Seyfettin'in 'Aşk ve Ayak Parmakları' Hikâyesi Üzerine Bir İnceleme*" Ferudun Ay'ın "*Mübadele'nin 100. Yılında Türk Edebiyatı: Mübadele Romanlarında Kadın*", Hilal Tülegen-Palta'nın "*Orhan Kemal'in Cemile ve Eskici ve Oğulları Romanlarında Erkeklik Kurgusu*" adlı yazıları yer almaktadır.

Bu bölümde bulunan yazılar hakkında şunlar söylenebilir:

Fatma Aliye Hanım'ın *Muhadarat* romanında kadın karakterlerin özgürlük arayışları ve bu süreçte yaşadıkları kararsızlıklar incelenir. Romanın ana karakterinin özgürlüğe ulaşma çabaları ve bu süreçte kendinden vazgeçme durumları üzerinde durulur (123 – 136). Yine bir kadın yazar üzerinde durulan diğer çalışmada ise Duygu Asena'nın *Kadının Adı Yok* romanı feminist bir perspektiften değerlendirilir. Romanın ana karakterinin annesiyle olan ilişkisi ve bu ilişkinin karakterin kimlik oluşumundaki rolü tartışılır (137 – 156). Diğer bir yazıda ise Nezihe Meriç'in eserlerinde kadınların görünmeyen emeği ve toplumsal rolleri ele alınır. Meriç'in öykülerinde kadın karakterlerin günlük yaşamlarındaki mücadeleleri ve toplumsal cinsiyet rollerini nasıl yansıttığı incelenir (157 – 179). Başka bir kadın yazar olan Melisa Kesmez'in öykülerinde anne-kız ilişkileri ve bu ilişkilerin toplumsal cinsiyet bağlamında nasıl ele alındığı ortaya konulur. Kesmez'in öykülerindeki kadın karakterlerin birbirleriyle olan ilişkileri ve bu ilişkilerin toplumsal yansımaları değerlendirilir (180 – 194). Bir sonraki yazıda ise Millî Edebiyat Dönemi'nin önemli isimlerinden olan Ömer Seyfettin'in "Aşk ve Ayak Parmakları" hikâyesinde kullanılan zoomorfik dil ve bu dilin kadın karakterlerin metalaştırılmasındaki rolü incelenir. Hikâyede kadınların nasıl hayvan benzetmeleriyle tasvir edildiği ve bu tasvirlerin toplumsal cinsiyet rollerine etkileri tartışılır (195 – 208).

Metinlere farklı bakış açılarıyla yaklaşıldığı görülür. Eserlerin tek tek incelenmesinin yanında belli bir dönemde kadın algısına da değinilir. Mübadele Dönemi'ni konu alan romanlarda kadın karakterlerin rolünü ve bu karakterlerin toplumsal cinsiyet bağlamında nasıl ele alındığını inceleyen yazılar da bulunur. Mübadele romanlarında kadınların yaşadığı zorlukları ve bu zorlukların edebî metinlerdeki yansımaları üzerinde yoğunlaşılır (209 – 233). Bu bölümün son yazısında ise Orhan Kemal'in *Cemile* ile *Eskici ve Oğulları* romanlarında erkeklik kurgusu incelenir. Kemal'in eserlerinde erkek karakterlerin toplumsal rolleri ve bu rollerin edebî metinlerde nasıl yansıtıldığı tartışılır (233 – 252).

Bu yazılarda toplumsal cinsiyet temasının Türk edebiyatındaki yansımaları ve bu temaların edebî eserlerde nasıl işlendiği ayrıntılı bir şekilde ele alınır. Bu bölümde edebiyatta kadın temsili ve toplumsal cinsiyet rollerini irdeleyen makaleler yer almaktadır. Duygu Asena, Nezihe Meriç ve Melisa Kesmez gibi yazarların eserleri üzerinden kadınların edebiyattaki yeri ve önemi tartışılmaktadır. Başka bir deyişle, toplumsal cinsiyet kavramının edebiyattaki yansımalarına ve kadın yazarların bu alandaki katkılarına yoğunlaşmaktadır.

"Tarih Söylemi ve Edebiyat" bölümünde Kemal Timur'un "Taşrada Kaleme Alınan Tarihi Bir Roman: *Münire*", Öztürk Eminoğlu'nun "Yahya Kemal Beyatlı'nın Gözünden 'Büyük Taarruz'", Murat Gür'ün "Çatallanan Yollar, Zihinsel Yaratımlar ve Mümkün Dünyalar: Çatalyol Anlatısı Olarak Haldun Taner'in *Günün Adamı* Oyunu" Gulzar Mammadova'nın "Abdullah Ziya Kozanoğlu'nun *Malkoçoğlu* Romanı" adlı yazıları yer almaktadır.

Bu bölümde romanlar, oyunlar ve edebiyatçılar üzerinden tarih algısına değinilir. Taşrada yazılmış bir tarihi roman olan *Münire* bunlardan biridir. Romanın tarihsel bağlamı ve taşra yaşamının edebî metinlerdeki yansımaları ele alınır. Romanın, döneminin sosyal ve kültürel yapısını nasıl yansıttığı ve tarihsel olayları hangi açılardan işlediği incelenir (253 – 272). Diğer bir yazıda Yahya Kemal Beyatlı'nın "Büyük Taarruz"u nasıl gördüğü ve bu büyük askerî harekâtın edebî yansımalarına değinilir. Beyatlı'nın eserlerinde Büyük Taarruz'un nasıl işlendiği ve bu olayın edebî metinlerdeki etkileri analiz edilir (273 – 278). Bir sonraki yazıda Haldun Taner'in *Günün Adamı* oyunu çatalyol anlatısı bağlamında değerlendirilir. Oyunun zihinsel yaratımlar ve mümkün dünyalar üzerinden nasıl yapıldığı ve bu anlatı tekniğinin

edebî metinlerdeki rolü üzerinde durulur (279 – 292). Bu bölümün son yazısında Abdullah Ziya Kozanoğlu'nun *Malkoçoğlu* romanı ele alınarak romanın tarihsel ve edebî değeri tartışılır. Kozanoğlu'nun eserlerinde tarihsel olayların nasıl işlendiği ve bu olayların edebî metinlerdeki yansımalarına yoğunlaşılır (293 – 310).

Edebiyatın toplumsal ve siyasi değişimlerle olan ilişkisi üzerinde durulur. Yazarların ve eserlerin tarihsel söylemlerle olan etkileşimleri örneklerle açıklanır. Bölümde edebî eserlerdeki tarihsel bilincin nasıl oluştuğu, tarihsel gerçekliklerin ve olayların edebiyat aracılığıyla nasıl yeniden üretildiği ve yorumlandığı tartışılır. Özetle tarihî romanlar ve oyunlar üzerinden tarihsel söylemin edebiyattaki yansımaları incelenmekte, tarihî olayların edebiyata nasıl yansıdığı ve edebiyatın tarihsel söylemi nasıl şekillendirdiği detaylı bir şekilde ortaya konulmaktadır.

“Metni Tartmak: Eleştiri ve Edebiyat” bölümünde Abdullah Şengül'ün “Mekânın Tanıklığından Bellek İnşasına *Beyoğlu'nun En Güzel Abisi*”, Abdullah Uçman'ın “Rıza Tevfik'in ‘Gelibolu’da Hamzabey Sahili’ Adlı Şiiri Üzerine”, Alâattin Karaca'nın “*Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* Karanlıktan Aydınlığa”, Beyhan Kanter'in “Servet-i Fünûn Sanatkârlarının Romanlarında Kitap, Kütüphane ve Matbuat”, Ebru Burcu Yılmaz'ın “‘Tenkidin Sefaleti’: Tarık Buğra'nın Fikir Yazılarında Edebiyat Eleştirisine Bakış”, Emel Kefeli'nin “20. Yüzyıl Eleştiri Tarihinde Yönelişler, Kaynaklar: Filoloji ve Felsefe”, Enver Töre'nin “Çağdaş Edebiyatımızda Bir Deneme Ustası Barış Erdoğan ve *Teşbih Taneleri*”, Fatih Arslan'ın “Ahmet Haşim Poetik Melankolisinde İki Besideğer İmge: Anne ve Işık”, M. Fatih Kanter'in “Halide Nusret Zorlutuna'nın *Beyaz Selvi* Romanı Üzerine Bir İnceleme”, Gonca Gökalp Alparslan'ın “Halide Edib Adıvar'ın Anılarında Ankara”, Hakan Behçet Sazyek'in “Munis Faik ve Faik Âli Ozansoy'un Yayımlanmamış Mektupları”, Mehmet Güneş'in “Savaşa İsyarla Savaşsız Bir Dünya Kurma Hayali Arasında: ‘Toprak Ana’ Hikâyesinde Savaş Karşıtı Söylem”, Murat Koç'un “Nahit Sırrı Örik'in Resim Sanatına Dair Görüşleri”, Mustafa Karabulut'un “Edip Cansever'in Şiirlerinde Kimlik Sorunsalı”, Nâzım Hikmet Polat'ın “Ömer Seyfettin ve Sanatta Kalıcılığın Sırları”, Rahim Tarım'ın “Halit Ziya Uşaklıgil'in *Almanya Mektupları* Üzerine Bir İnceleme”, Sema Uğurcan'ın “Türkçenin Bağımsızlığını Savunmada Güzelliğini Unutturmamayan Sanatçılar”, Süheyla Yüksel'in “Hatıralar Işığında I. Meşrutiyet Dönemi Edebiyat Hayatı”, Şahika Karaca'nın “Annenin/Şey'in Ölümü Melisa Kezmez'in *Nohut Oda* Hikâyesi”, Tarık Özcan'ın “Edebî Metinlerde Merkezden Merkezsizliğe”, Ülkü Eliuz – Sümeyye Yazıcı'nın “Öldürülen Tanrının Gölgeleyen Çocuklarının Anlatısı: Orhan Pamuk'un *Sessiz Ev* Romanı”, Veysel Şahin'in “Halide Edib Adıvar'ın *Kalp Ağrısı* Romanında Öznenin Halleri”, Yunus Ayata'nın “Musavver Terakki ve Birecikli Âyanzade Namık Ekrem”, Yunus Balcı'nın “İstiklâl Marşı'na Bachelardcı Bir Yaklaşım”, Cem Yılmaz Budan'ın “Sait Faik'te Bohemin Edebî ve Biyografik Tezahürleri Üzerine Bir İnceleme”, İlknur Tatar Kırılmış'ın “Kavramını Kendi Coğrafyasından Türetme Olarak Seyahatname Türüne Bakış”, Oğuzhan Karaburgu'nun “‘Etkilenme Endişesi’ Bağlamında Tevfik Fikret ve Muallim Naci”, Ramis Karabulut-Dilber Tahiroğlu'nun “Modern Dönem İki Destan Şairinin Şiir Dili Üzerine Bir İnceleme”, Cafer Gariper'in “Nâzım Hikmet'in Kalemde 1939 Erzincan Depremi: ‘Kara Haber’ Şiirine Metinlerarası Bir Bakış”, Cengiz Eken'in “Cumhuriyet Dönemi'nin İlk Mizah Gazetelerinden *Vay Vay*”, Selma Çelik'in “1920-1980 Arası Türk Romanında Dinî Nikâhtan Resmî Nikâha Geçiş”, Özge Özhan Topaloğlu'nun “Lacan'ın Psikanalizi ve Oryantalizm Topolojisi Bağlamında *Mai ve Siyah*”, Sebahat Özdemir-Kaya'nın “*Nemide* ile *Ferdi ve Şürekâsi* Üzerine Psikanalitik Bir Okuma”, Yasemin Yerlikaya'nın “*Felsefe-i Zenan*'da Eril ve Dişil Kastrasyon” adlı yazıları yer alır.

Bu bölümde yer alan bazı yazıların içerikleri şu şekildedir:

Bölümün ilk yazısında Ahmet Ümit'in *Beyoğlu'nun En Güzel Abisi* romanı mekân ve bellek ilişkisi bağlamında incelenir. Romanın Beyoğlu'ndaki mekânsal değişimleri ve bu değişimlerin toplumsal bellek üzerindeki etkileri analiz edilir. Mekânın tanıklığı ve bellek inşası arasındaki bağlantılar detaylı bir şekilde ele alınır (311 – 320). Diğer bir yazıda Servet-i Fünûn Dönemi sanatkarlarının romanlarında kitap, kütüphane ve matbuatın rolü değerlendirilir. Bu unsurların romanlardaki işlevleri ve dönemin edebî kültürüne katkıları tartışılır. Kitap ve kütüphanelerin bilgiye erişim ve kültürel aktarımda nasıl bir rol oynadığı analiz edilir (347 – 364). Başka bir yazıda Tarık Buğra'nın fikir yazılarında edebiyat eleştirisine bakışı ele alınır. Buğra'nın eleştiri anlayışı ve edebî eserler hakkındaki görüşlerine yer verilir. Buğra'nın eleştiri yazılarında dile getirdiği edebî değerlendirmeler ve eleştiri yöntemleri tartışılır (365 – 378). 20. yüzyıl eleştiri tarihinde filoloji ve felsefenin etkilerini inceleyen yazıda ise eleştiri tarihindeki önemli yönelişler ve bu yönelişlerin kaynakları tartışılır. Filolojik ve felsefi yaklaşımların edebî eleştiride nasıl kullanıldığı ve bu yaklaşımların eleştiri tarihine katkıları değerlendirilir (379 – 388). Bu bölümde yer alan başka bir yazıda Türkçenin bağımsızlığı savunulur ve dilin güzelliğini unutturmayan sanatçılar ele alınır. Ayrıca sanatçıların dil üzerindeki etkileri ve Türkçenin korunmasındaki rolleri tartışılır. Dilin estetik değerini koruma çabaları ve bu çabaların edebî metinlerdeki yansımaları incelenir (574 – 586). Dilin estetik yapısının yanında belli dönemler hakkında çalışmalar da yer alır. I. Meşrutiyet Dönemi edebiyat hayatının hatıralar ışığında incelendiği yazıda dönemin edebî faaliyetleri ve bu faaliyetlerin toplumsal ve kültürel bağlamı değerlendirilir. Hatıraların edebî metinlerdeki yansımaları ve bu dönemin edebî hayatına katkılarına yoğunlaşılır (587 – 612). Edebî metinlerde merkezden merkezsizliğe geçişin incelendiği yazıda ise merkezsizleşme kavramı ve bu kavramın edebî metinlerde nasıl uygulandığı açıklanır. Merkezişleşmenin edebî anlatılardaki rolü ve etkileri analiz edilir (625 – 631). Diğer bir çalışmada modern dönemin iki destan şairinin şiir dili incelenir. Şairlerin şiirlerinde kullandıkları dilin özellikleri ve bu dilin edebî değeri tartışılır. Şiir dilinin destan türündeki rolü ve etkileri verilir (739 – 757).

Gazetelerin siyasi ve sosyal yapıya etkileri bilinmektedir. Yazar kadrosu ve içerik zenginliği ile dikkat çeken *Vay Vay*, döneminin mizah anlayışını ve toplumsal algılarını sorgulayan bir yayın olarak ele alınır (768 – 798). Bir sonraki yazıda 1920 – 1980 yılları arasında Türk romanında dinî nikâhtan resmî nikâha geçiş süreci ele alınarak Türk Medeni Kanunu'nun evlilikteki etkileri ve toplumda yarattığı değişimler incelenir. (799 – 814). Böylece kitapta yer alan çalışmalarda döneminin siyasi ve sosyal yapısı hakkında da bilgi verildiği söylenebilir. Ayrıca bu bölümde yer alan yazılar arasında Lacan'ın psikanalizi ve oryantalizm topolojisinin Halit Ziya Uşaklıgil'in *Mai ve Siyah* romanına uygulanması da yer alır. Yazıda Lacan'ın bireyin kimlik inşası sürecini ve bu sürecin öteki ile olan ilişkisi vurgulanırken oryantalizmin Doğu'yu bir arzu nesnesi hâline getirdiği ve gerçek Doğu'nun yerine hayali bir Doğu yarattığı savunulur (815 – 831). Kitapta yer alan son yazıda ise *Felsefe-i Zenan* adlı eserde eril ve dişil kastrasyon kavramlarına yoğunlaşılır. Bu kavramların eserde nasıl işlendiği ve toplumsal cinsiyet rollerine nasıl yansıtıldığı ele alınır. Başka bir deyişle eril ve dişil kastrasyonun edebî metinlerdeki rolü ve etkilerine değinilir (844 – 854).

Bu yazılarda edebî eleştirinin farklı yönleri ve edebiyatın çeşitli temaları derinlemesine incelenmektedir. Edebî eleştirinin rolü ve önemi tartışılmakta, mekânın edebiyattaki yeri ve 20. yüzyıl edebiyat eleştirisinde filoloji ve felsefenin etkileri ele alınmaktadır. Edebî eleştirinin

edebiyatın gelişimindeki yeri ve eleştirmenlerin eserleri nasıl değerlendirdiğine yer verilmektedir.

Kitapta edebiyatın kimlik ve milliyetçilik bağlamında nasıl şekillendiği ve bu temaların edebî eserlerde nasıl işlendiği makaleler üzerinden okura iletilir. Tarihsel süreçlerin ve toplumsal cinsiyet rollerinin edebî metinlerdeki yansımalarının yanında kültürel çatışmaların yöntem ve sorularından hareketle kültür-edebiyat ilişkisi analiz edilmeye çalışılır. Edebî eserlerin eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirildiği ve metin tahlillerinin yer aldığı söylenebilir. Ayrıca kitaptaki makaleler Türk edebiyatının farklı dönemlerine ve yazarlarına dair kapsamlı analizler sunar. Şiir, roman, hikâye, tiyatro, deneme, anı, mektup, seyahatname, biyografi, gibi türlerin yanında mizah gazetesi, eleştiri teknikleri ve bazı dönemler hakkında bilimsel çalışmalar olduğu görülür. Başka bir deyişle edebiyat biliminin bir bütün olarak değerlendirilmeye çalışıldığı söylenebilir. Bu yaklaşımlarla edebiyat araştırmalarında farklı disiplinlerin yöntem ve perspektiflerinin bir araya getirilerek daha kapsamlı ve derinlemesine analizler yapılması amaçlandığı söylenebilir. Böylece edebiyat araştırmalarında yeni yöntemler ve bakış açıları geliştirilmesine katkı sağlanır. Başka bir ifadeyle kitap İnci Enginün ile yapılan mülakatta yer alan “Edebiyat gerçekten hayatın aynasıdır. O aynanın unsurlarını temel alarak çalışmalar hazırlanabilir.” (29) ifadesinin bir yansıması şeklinde düşünülebilir. Çünkü edebiyat biliminde nihai hedef edebiyat tarihi yazmaktır. Her yeni çalışma bu nihai hedefe yaklaşmada birer basamak niteliğindedir.

Bu eserin diğer armağan kitaplardan farklı yönleri arasında hem elektronik ortamda yayımlanması hem de fiziki olarak basılması yer alır. Ayrıca kitabın bölümlere ayrılması, yazarların unvan ve isimlerinin alfabetik sıraya göre dizilmesine özen gösterilmesi ve Prof. Dr. Hülya Eraydın Argunşah'ın anılarına veya fotoğraflarına yer vermek yerine kitapta yer alan hemen her yazının bilimsel bir metin olması da farklı yönlerindedir. Bu özellikler, eserin akademik niteliğini ve erişilebilirliğini arttırmaktadır.

Kitabın her bölümü kendi içinde kapsamlı analizler ve özgün bakış açıları sunarak okuyuculara zengin bir bilgi birikimi sağlamaktadır. Bu yönüyle eserin edebiyat araştırmacıları, akademisyenler ve Türk edebiyatına ilgi duyan herkes için önemli bir kaynak niteliğinde olduğu söylenebilir. Başka bir ifadeyle disiplinler arası yaklaşımı, kapsamlı analizleri ve özgün bakış açıları ile bu eserin Türk edebiyatının zenginliğini ve çeşitliliğini ortaya koymaya çalıştığı söylenebilir.